

Nr. 339

ROZWIÓJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

Czwartek, dnia 18 grudnia 1919 roku

Cena prenumeraty:
w ŁODZI
wartalnie Mk. 24.00
miesięczn. 8.00
Za roznoszenie
10 fen. miesięcznie.
przez pocztową:
wartalnie Mk. 28.00
miesięczn. 9.00

Kalendarzyk:

zw. 18 XII Oczekiw. N. M. P.
19 XII S. dz. Darjusza.
20 XII S. dz. Teofila.
21 XII Tomasza Apost.

Redakcja
w Łodzi
Al. Kościuszki 41.
TELEFON 28.

Z Warszawy i z biur ogłosz. warsz. ogłoszenia do „Rozwoju” przyjmuje wyłącznie **Centrale biuro ogłoszeniowe Związku prasy prowincjonalnej** — Zgoda № 1 w Warszawie.

OGŁOSZENIA Przed tekstem lub w tekście mk. 2.50, za tekstem 35 fenigów, w tabeli mk. 1.25 za wiersz politywy. **Drobne ogłoszenia 15 fen** za wyraz. Komunikaty mk. 2.50. Ogłoszenia zamiejscowe 10 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. **Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne.** Można zamawiać „Rozwój” w PABLIKACJI u p. Groblińskiego, Kioski; w ZIELEZU u p. Lacha, Kiosk

W Sali Koncertowej przy ul. Dzielnej № 18.

WIELKI KIERMASZ GWIAZDKOWY

19, 20 i 21 grudnia na dochód Łódzkiego Czerwonego Krzyża

Najtańsze źródło zakupów przedświątecznych.

Polecamy po cenach niebywale niskich: gotowe ubrania męskie i damskie, sukienki i ubranka dziecięce, obuwie, materiały na łokcie w resztkach, galanterię, zabawki, wielki wybór lalek, naczynia kuchenne, porcelanę, drób, zwierzyne, ryby, owoce, orzechy i t. p. Na miejscu cukiernia — podczas powieczorku koncert orkiestry wojskowej. Mnóstwo niespodzianek i atrakcji.

Każdy grosz wydany na kermaszu, przyczyni się do polepszenia doli naszych chorych żołnierzy.

Początek o godz. 3 po poł.

Cena biletu na 3 dni — 3 mk. Wejście jednorazowe — 1.50 fen.

3150c1

Komenda V Okręgu Białostockiego Policji Państwowej

przyjmie do służby w Okręgowym Urzędzie Sledczym około 50 niższych funkcjonariuszów.

Wymogi.

1. Obywatelstwo Polskie.
2. Nieskazitelna przeszłość.
3. Wiek od 23 do 45 lat.
4. Zdrowa i silna budowa ciała przy odpowiednim wzroście.
5. Znajomość języka polskiego w piśmie i słowie, oraz umiejętność liczenia.
6. Pierwszeństwo mają kawalerowie, fotografii, chemicy, daktyloskopi, posiadający um. stenografii, władający językiem niemieckim, rosyjskim, francuskim, angielskim, posiadający umiejętność policyjną tresury psów, i w ogóle praktykę w służbie wywiadowczej.

Uposażenie.

1. Pobory miesięczne od 390 mk. i diety, stosownie do szarzy i fachowych uzdolnień.
2. Wolne mieszkanie, światło i opał w koszarach.
3. Wyżywienie w wspólnej jadalni za opłatą 6 marek dziennie.

Oferty składać pod adresem: Komenda V go Okręgu P. P. Białostok, Warszawska № 50.

Potęga opinii.

Opinia publiczna jest wyrazem nastrojów, wyciąganych w narodzie, jest ich syntezą zwartą i wrażeń uzewnętrzniającą stan psychiczny danego środowiska. Opinia to całokształt poglądów i zapatrywań, jakie wywarzają się przy zmianie biegu wypadków każdorazowo w społeczeństwie, to równocześnie miernik czułości, z którą ono reaguje w ten lub inny sposób na zmiany życia publicznego, to strychulec, wyrażający i wyrównujący rozbieżne częstokroć nastroje, nurtujące w łonie narodu, to wreszcie głos, jedynie miarodajny sprawdzian jego siły i odporności oraz siły spójnej.

W społeczeństwach krajów, gdzie wolność i życie publiczne jest tradycją całego szeregu pokoleń, gdzie obywatel od dziecka wdiera się do służby narodowej, gdzie uświadomienie polityczne obejmuje szerokie warstwy całego ludu, opinia publiczna jest potęgą, z którą liczyć się musi poważnie władza państwa, którą pod uwagę biorą i odpowiednio do niej dostosowywać się starają stronnictwa, pragnące pozyskać sobie popularność i poparcie, której nakazom poddają się wszyscy, wyniesieni na piedestał wielkich stanowisk politycznych lub społecznych.

W krajach tych zwarta opinia stanowi pulkier, broniący praw i zasad życia narodowego i społecznego. Czują na wszelkie przejawy życia, reaguje na nie odpowiednio. Argusowym jej oczom nie ujdzie najmniejsze wykroczenie przeciwko sobie, a potęgi jej doświadczają i

często trud ulżyć jej muszą najwybitniejsi nawet mężowie, których działalność wydaje się szkodliwą lub sprzeczną z interesami ogółu.

Zarazem jednak opinia ta, która potrafi obalać nie tylko rządy, lecz nawet parlamenty, jest doskonałym współpracownikiem mężów stanu i kierowników nawy państwowej. Sondując jej nastroje, znając jej poglądy mogą oni orientować się doskonale w sytuacji wewnętrznej, mają niezawodne kryterjum i odnośnik w najwięcej palących zagadnieniach chwili.

U nas warunki polityczne przed wojną nie dawały opinii publicznej rozwiniętych atrybutów swej władzy. Dostojna biurokracja rządów na jeźdźczych nie brała jej zupełnie pod uwagę, często zaś przez zmysł sztywny i wrogą złośliwość czyniła jej naprzekór raczej.

W czasie wojny opinia polska, aczkolwiek poczęła w znoju uszczuplonych warunków tworzyć się i wypowiadać, przeszła z racji trudnego położenia politycznego katastrofalny wprost kryzys rozłam i rozdwojenia. To rozszczepienie poglądów nie pozwoliło jej zorganizować się w siłę dostatecznie zwartą i odporną. Chaos enigmatycznych koncepcji i orjencjacji wyrwał jej też grunty z pod nog. Została ona zawieszona w mgławicy, analogicznej z położeniem kraju, niepewnego jutra, otoczonego ze wszystkich stron konjunkturami zmiennymi i falującymi, jak morze wśród żywiołu burzy...

Pozbawiona tej opoki, jaką jest wyraźny i zdecydowany kierunek, opinia też chwiała się i załamwała kilkakrotnie. Wyzwolenie Polski i pozostawienie narodu poza bezpośrednią sferą obcych wpływów dało jej możliwość pozyskania tej potęgi, jaką powinna stanowić. Rządy narosła demokracja, ustroj o szerokich gwarancjach wolnościowych pozwalają jej wypowiadać się, organizować, walczyć o prawa swoje, to znaczy prawa ogółu, to znaczy prawa społeczeństwa, to znaczy prawa narodu. Warunki obecne dają jej możliwość zajmując stanowisko stróża prawdy i słuszności, niezłomnego sędziego.

wszelkich wykroczeń, jedynego regulatora życia publicznego.

Mieloty, dzieło zjednoczenia i skonsolidowania opinii u nas niweczy szal partyjniczy, taktyka sugestji i okłamywania ogółu, uprawiana przez wojujący radykalizm, system narkotyzowania opinii przez bombastyczne frazesy i przesłanki socjalistyczne domorosłych reformatorów i trybunów ludu. Opinia błąka się oszołomiona wśród ogólnego chaosu i milczy. Bezkarne dzieją się częstokroć rzeczy potworne, niesłychane, lecz ona milczy.

Ta milkiwość zaczyna być niebezpieczna. Jedyne opinia wszak może położyć kres różnym dolegliwościom i usterekom. Przedewszystkiem ona winna głosem potężnym zaprotestować przeciwko wszelkim potwornościom, jakie się u nas dzieją.

Gdy Anglja stanęła przed katastrofą strajku kolejowego, opinia publiczna swą niezłomną postawą unicestwiła ten zamach. Gdy u nas natomiast ze wszech stron szaleje warcholstwo, gdy otwarcie partje polityczne próbowały wygłodzić Polskę, propagując strajk rolny, opinia, poza platonicznymi narzekaniami, nie zdobyła się na odpowiedni krok protestu... Gdy w Sejmie przeciągały się do nieskończoności przetargi partyjne, uniemożliwiające pracę twórczą, gdy p. Witos igrał gabinetami i bawił się ministrami w czasie, kiedy Polsce dach płonie nad głową, opinia znów zajęła postawę bierną i wyczekującą. Jedyne wyborcy tarnobrzescy zdobyli się na czyn protestu w słynnym liście do p. Kędziora. Gdy w Sejmie pierwszorzędnej wagi zagadnienie rolne zostało zadecydowane wbrew interesom ogółu większością jednego głosu posła żyda, zareagowała na to cichym lamentem. — Gdy

częstokroć na wybitne stanowiska wysuwają się ludzie o zaszarganej przeszłości, niewyraźni, niepewni, opinia milczy lub też czeka.

Słyszysz się częstokroć narzekania na panoszące się paskarstwo, łapownictwo, najrozmaitsze nadużycia. I tu jednak opinia nie zdobywa się na silny odruch przeciwstawczy. Nie potrafi ona odpowiednio napiętnować wykroczenia jednostek, usunąć je poza nawias życia, zbrojotować tych, którzy uprawiają swój nieczny proceder. Taki silny nacisk opinii, tego rodzaju kontrola moralności społecznej znakomicie przyczyniłaby się wszak do zwalczania korupcji i demoralizacji.

We wszystkich przejawach życia zajmuje ona stanowisko biernego świadka, obojętnego widza. Prasa narodowa, usiłująca nadać jej kierunek i obudzić czujność, nie znajduje takiego poparcia, jakie znaleźć powinna. Walczy też z niesłychanymi trudnościami, pozostawiona sama sobie.

Opinia narodowa w Polsce ma wszelkie dane, aby rozwinąć się i stworzyć odpowiednią potęgę. Winna ona jednak zdobyć się na mocarną łączność, która energicznie przeciwstawiałaby się wszelkim zakusom, godzącym w sprawę dobra ogólnego. Winna ona stworzyć moc, dającą narodowi istotną odporność i zwartą siłę wewnętrzną. Winna ona stworzyć z siebie puklerz, zastaniający kraj przed wszelkimi zakusami zła, anarchji, rozkładu i demoralizacji.

Taka potęga opinii skonsolidowanej świadomej swych celów i dążeń, czułej i reagującej odpowiednio na wsze kie przejawy życia, dałaby krajowi to, co niezbędne jest dla normalnego rozwoju życia społecznego — istotną odporność i organizację samoobrony narodowej.

Lehtiosaurus.

Samoobrona narodowa przed obcym zalewem!

Znamienna uchwała o zatrudnianiu obcokrajowców w przemyśle

a) Na walnym zebraniu Związku techników polskich, Stowarzyszenia majstrów fabrycznych ziemi piotrkowskiej, Rady okręgowej polskich związków zawodowych, Rady okręgowej polskiego zjednoczenia zawodowego robotników chrześcijańskich w Łodzi zapadła bardzo doniosła uchwała w sprawie zatrudniania obcokrajowców w przemyśle. Uchwała ta, przy odpowiednim memorjale, wręczona będzie ministrowi opieki i pracy społecznej, ministrowi przemysłu i handlu oraz postom łódzkim.

Brzmi ona, jak następuje:

„Zywiół polski w przemyśle łódzkim już na wiele lat przed wojną stale był odsuwany na plan drugi.

Robotnik polski uważany był za zło konieczne i haniebnie traktowany, rzemieślnik, majster, inżynier-polak — o ile wogóle byli tacy — byli zaledwie cierpieni, natomiast rzadzili się fachowcy obcokrajowcy.

Stan ten pogorszył się jeszcze za rządów okupantów, a i obecnie czynione będą z pewnych stron isitowania, by nadal w przemyśle naszym na złość kierowników fachowych wysuwać obcokrajowców.

Zważywszy to wszystko, jak również z uwagi, że jednakże, pomimo tych nad wyraz trudnych warunków, zdołał się wyszkolić u nas liczny zastęp polskich sił fachowych, Związek techników polskich okręg łódzki, Stowarzyszenie majstrów fabrycznych ziemi piotrkowskiej, Rada okręgowa polskich związków zawodowych, Rada okręgowa polskiego zjednoczenia zawodowego robotników chrześcijańskich w Łodzi, postanowiły i uchwaliły do czasu stanowczego opanowania przemysłu przestrzeganie następujących zasad, leżących w interesie robotników i pracowników technicznych polaków, oraz polskiego przemysłu wogóle:

1) Robotnikiem, rzemieślnikiem, majstrem, kierownikiem wydziału, inżynierem lub dyrektorem może być tylko poddany Rzeczypospolitej Polskiej, władający w dostatecznej mierze językiem polskim, członek Związku lub Stowarzyszenia zawodowego polskiego dziś istniejącego.

2) Sprawdzanie sił fachowych obcokrajowych jest w zasadzie niedopuszczalne, o ile miejscowe związki i stowarzyszenia mogą przedstawić odpowiedniego kandydata do pełnienia odnośnych czynności.

3) Majstrowie, inżynierzy, kierownicy fabryk lub oddziałów obcokrajowcy, którzy przed wojną przynajmniej przez 3 lata byli na stanowiskach w kraju i nie splamili się służbą u okupantów, szkodzącą interesom polskim, mogą na tych stanowiskach pozostać, jednakże pod następującymi warunkami bezwzględnie obowiązującymi:

a) że przyjmie poddaństwo polskie,
b) że wstąpi do polskiego Stowarzyszenia lub Związku zawodowego dziś istniejącego,
c) że w ciągu najdalej pół roku odnośny związek zawodowy wyda opinię o wystarczającej znajomości języka polskiego.

4) Wymienione Związki i Stowarzyszenia zawodowe tworzą stałą komisję, mającą na celu czuwania nad przestrzeganiem powyższej uchwały.

5) Powyższa uchwała ma być doręczona p. ministrowi opieki i pracy społecznej.

— Rekwizycja zboża przez wojsko.

k) W okolicznych powiatach rekwizycji niedostarczonego kontyngensu zboża władze dokonywują przy pomocy wojska, a mianowicie wsie, które kontyngensu nie dostarczyły, muszą żywić wojsko za cały czas rekwizycji, oraz dostarczyć żołnierzom kwater. Jak się dowiadujemy, środki te osiągną zamierzony skutek i zboże kontyngensowe wpływa do składnic rządowych zboża raźniej, niż poprzednio.

— Przeciwno przemysłowemu kolejowemu.

k) Na zasadzie rozporządzenia Ministra aprowizacji ekspedycje kolejowe otrzymały zakaz ekspedowania żywności do miejscowości,

gdzie przemycano takowe. Bydło, trzoda, owce, kozy, mięso, przetwory mięsne, wuszcze wieprzowe, masło, jaja, drób, ryby, mleko — mogą być przyjmowane do przewozu jedynie za takimimi stami przewozowymi, które będą zaopatrzone przez min. aprowizacji w odpowiednie zaświadczenia. Przymus zezwoleń, na listach przewozowych obowiązuje również przy przesyłkach w skowych.

— Zakończenie kursów samorządowych.

a) Pięciodniowe kursy samorządowe działaczy gminnych, urządzone staraniem działu powiatowego sejmiku łódzkiego, zostały zakończone.

Słuchaczami kursów, w liczbie 230 osób byli radni gminni, wójci, sołtysi i różni działacze gminni. Niezależnie od tego komenda okręgowa policji delegowała kilkunastu sierżantów z okolicznych powiatów.

— Dodatek drożyzniany dla urzędników miejskich.

a) Na wczorajszym posiedzeniu Rady Miejskiej uchwalono nagły wniosek magistratu, zgodnie z pierwotnym żądaniem związku urzędników miejskich przyznać normy dodatku drożyznianego w wysokości 200, 250 i 300 mk. względnie do kategorii urzędników, czyli po 75 mk. miesięcznie, poczynając od 1 listopada r. b. Ogólna suma tej podwyżki 1 listopada r. b. do 1 kwietnia 1920 wyni 425,000 mk.

— Wieczór dyskusyjny w Stowarzyszeniu Techników.

a) Pod przewodnictwem prezesa inż. Edwarda Wagnera odbył się w lokalu Stow. Techników wieczór dyskusyjny, przy udziale kilkudziesięciu osób. P. Wagner odczytał listy, otrzymane od Ligi Pracy i wskazał na poważne znaczenie tej organizacji oraz zaproponował zorganizowanie w Łodzi oddziału Ligi Pracy.

P. Wagner zaprojektował wybrać komitet organizacyjny i zaangażować usilnie w inne Stowarzyszeniach, celem otwarcia oddziału Ligi, działalność którego wyda niewątpliwie jak najlepsze wyniki. W dyskusji nad poruszoną sprawą brali udział pp.: Bendek, Bayer, Krygiel, Gułko i inni, którzy popierali projekt p. Wagnera.

Po dyskusji postanowiono prosić inż. Wagnera o skomunikowanie się z centralą Ligi Pracy w sprawie wyjaśnienia szczegółów działalności Ligi.

— Odczyt.

Dziś, w czwartek, dn. 18 bm., o godz. 6 w wiecz. w Związku Nauczycieli Szkół Powiatowych (Andrzeja 4) p. Artur Szwałb wygłosił referat „O lekturze i organizacji bibliotek dziecięcych“.

— Na polski Czerwony Krzyż.

Dla uczczenia pamięci doktorowej A. M. Gilnickiej w dniu Jej imienia składają dzieci 100 marek.

— Gruźlica płuc.

a) Lekarze miejscowi stwierdzają coraz częściej wypadki gruźlicy płuc wśród ludności naszego miasta. Na tę straszną chorobę zapada zarówno starsi wiekiem jak i młodszy. Choroba zabiera wiele ofiar.

Szerzeniu się tej choroby sprzyjają niepożyteczne warunki życia, a głównie złe odżywianie, rozstęp nerwowy i t. d.

— Rewizje w tanich kuchniach.

W sobotę dokonane zostały rewizje policyjne we wszystkich tanich kuchniach oraz w mieszkaniach zarządzających nimi. Rewizja w nich, których wypadkach dała wyniki obciążające.

— Zrabowanie kasy.

c) W nocy na niedziele zrabowaną została kasa pancerna w tutejszym Syndykacie Rolniczym (Kilińskiego 50).

Złodzieje zdołali dostać się cichaczem do biura przy pomocy dobranycy kuczy i tu rozbili kasę pancerną przez wyłamanie ścian bocznej.

Łupem złodzieiów padło 17,000 mk. gotowizny, którą unieśli z sobą niepostrzeżeni.

KRONIKA.

— Godziny urzędowe w magistracie.

k) Począwszy od dnia 15 grudnia, godziny służbowe w oddziałach magistratu zostały zmienione. Obecnie urzędnicy pracują od godziny 8 i pół rano do 3 i pół po południu, zaś w soboty do 2 po południu.

— Święta w magistracie.

a) W sobotę dnia 27 grudnia, t. j. w trzecie święto Bożego Narodzenia wszystkie wydziały i biura magistratu pracować będą normalnie.

KIERMASZ??

— Higieny walutowe.

a) Policja aresztowała na rogu ulicy Piotrkowej i Montuskiej Wolfa Ferstera i Sruła Epstejna, którzy handlowali pieniędzmi.
Od Ferstera odebrano kilka tysięcy rubli carskich paręset marek, od Sruła Epstein'a zaś 5,475 marek takich i sfalszowany tymczasowy dowód osobisty. Tajna przesłano do urzędu śledczego.

Sprawy robotnicze.

— Odruch patriotyzmu robotnika polskiego.

Robotnicy fabryki I. Johna na ogólnym zebraniu w dniu 13 grudnia postanowili wystąpić listem depeszą do marszałka:

„Na zebraniu robotników dnia 13 grudnia Tow. Akc. I. Johna w Łodzi jednomyślnie uchwalono, zważywszy, że praca Sejmu dotychczas dawała wyniki niewystarczające, że cele polityczne oraz interesy warstw poszczególnych niekiedy przeważyły nad dobrem ogólnym, że tym mało przyczynił się do opanowania sytuacji wewnętrznej w kraju, do zwalczania łapownictwa i paskarstwa i niedość energicznie dążył do zabezpieczenia dobrobytu robotnika i do wewnętrznej, robotnicy wzywają postów, aby zakończyli nareszcie dotychczasową taktykę polityczną i aby przyspieszyć zarazem dzieło pracowania konstytucji, główny cel ich wyzwalenia, gdyż kraj cały od dziesięciu miesięcy czeka próżno na to.

Panu Paderewskiemu zebrani wyrażają hołd i szacunek dla wielkopomnych zasług tego przodka syna Ojczyzny.

— Podniesienie wynagrodzenia pracownikom zowni.

a) Rada miejska postanowiła, na skutek pominięcia Sekcji gazowniczej Polskich związków zawodowych, podwyższyć wynagrodzenie o 50% stosunku do zasadniczej pensji oraz urzędnikom gazowni, co wyniesie za grudzień ogólną sumę 12,000 mk.

Podwyżka przewidywana jest od 1 kwietnia 1920 r.

Teatr i sztuka.

— Teatr Polski (Dzień 18).

Dziś ostatni występ Stefani Dąbrowskiej, słynnej wykonawczyni klasycznych śpiewów „Spieśnik nadworny”, tragikom. w 1 akcie Fr. Wedekinda. Wyjazd przeznaczony na „Gwiazdkę” dla żołnierzy.

W piątek „Pan Posel” M. Fijałkowskiego. W sobotę po południu dla młodzieży „Konstytucja”, B. Gorczyńskiego, wieczór zaś staraniem Komisji Kulturalno-Oświatowej przy Magistracie m. Łodzi dane będzie drugie widowisko lańcuchowe po cenach najniższych, na którym ukaże się „Dzień zaduszny” Tejermana.

W niedzielę po pol. Teatr gra „Baz targowy”. Wczoraj premiera sztuki I. Mirandę p. t. „Tajemniczy dziękczyni” czyli „Król włamywaczy”.

Z WARSZAWY.

Wczoraj ukazał się pierwszy numer jedynej pisma francuskiego w Polsce „Journal de Pologne”. Redaktorem jest R. Vaucher. Pismo będzie żywym łącznikiem Polski z Francją i jednym więcej ogniwem wiążącym oba narody.

Na Grochowie, przy ul. Niskiej, rzeźnik spadł nagle w furję. Chciał on szlachtować swoich towarzyszy, którzy daremnie starali się go obezwładnić.

Podczas tych szamotań, wyrwał się z rąk najomniejszych i wybiegł na ulicę, gdzie go policjant starał się zatrzymać.

Rzeźnik rzucił się na policjanta, który jednak, broniąc się jednym strzałem położył na miejscu furjanta.

Bandytom sprzykszył się widocznie mróz i oczekiwanie w lasach na podróży, albo wędrowanie od dworu do dworu, od zagrody do zagrody, od młyna do karczmy i wszyscy ściągają do Warszawy.

Są to dawnych silnych partii rozbitki, które na nowo u zorganizowały.

Jest ich, jak utrzymuje policja, około 60, w porządku obecnie trzy szajki, które w różnych stronach stolicy urządzają napady. Policja jednak przypuszcza, że niezadługo dadzą się te bandy rozgromić lub ująć.

CZESŁAW GUMKOWSKI.

Meandry polityczne.

Niechaj lندیńskie gwarzą Machiawele
Pod stopy Polski głazy jeno piętrzą,
Nie zgubią sprawy tej, co nam najświętszą,
Dyplomatyczne gaya—karuzele...

Choć Albion chce mieć przeciw Polsce atut,
A Lloyd'a Georg'a mogą się nad tem łączyć,
Nam nie odbierze dla Galicji startu
Tej południowych kresów pra-pawęczy.

Nie po to Polska walcząc razy tysiąc,
Swojej kultury tam wryła piętno,
Nie po to praca podniosła ją skrzętną,
By miała teraz nałby pakt zaprzysiądz!

Nie po to w znoju narodu Włodyki,
Kraj ten Korony uczynili perłą,
Aby królewskie ponażbiono berło,
By je sprzedano w targach polityki!

Nie poto ziemia ta jest świętą urną,
Ojczyzny krwawic wiecznym Panteonem,
Sławą przeszłości swej wzniosła, podchmurną,
Najświętobliwszych zasług feretronem,

W niebo wspomnieniem patrząc kolumną,
Pamiętek wielkich rozblaskiem strzelisną, —
By swoją polskość królewską i dumną,
Miała zatrzeć przed not kazuistą!

Ni ruskie knazie, ni białe półknieżyc,
Ni jej rakuskie nie zmożły mocarze...
Zczest nienawiścią huf syczących węży,
A jeno klechda jeszcze o nich każe...

Ostatnie mordów i pożog widziadła,
Dziki, ponure hajdamaków zgraje
Oręż wyżenął za granic rozstaje,
A moc ich starta na proch się rozpadła.

Ziemie tę naród krwią zyskał ofiarną,
I krwią jej bronić będzie, tak Bóg przykaż!
Trastów naftowych angielski sklepikarz
Próżno chce zdusić pienię znojęw ziarno...

Politykierów klika obojętna,
Chciałaby zatrzeć stuleci stygmaty,
Inkaustem zalać krwi niezskrzepłej piętna,
Obedrzeć Polskę z najświetniejszej szaty...

Niech pomni, że u brzegów Bugu, Dźwiny
Stoi niezłomna, niezawodna warta...
To straż kresowa nasza nieodparta,
Cecorskich wojów nieodrodne syny...

Wiele już zmagani o tę ziemię było,
W przyszłości będziem swej przeszłości godni...
Jeśli wydrzecie—jeno gwałtem, siłą,
Lecz nie oddamy już Galicji Wschodniej!

Echa ustąpienia Paderewskiego.

Sejm się dąga. Konfrontacja z p. Bilińskim. Spadek waluty w Ameryce.

(Od własnego korespondenta.)

Warszawa, 17 grudnia. Poseł Kochanowicz postawił wniosek, aby p. Paderewskiemu za jego obywatelską i patriotyczną działalność Sejm wyraził podziękowanie, a równocześnie uchwalił wmurowanie we wszystkich szkołach i uczelniach tablic pamiątkowych na cześć jego.

Projekt ten nie uzyskał większości, za to Konwent seniorów, aby dać zupełną satysfakcję p. Paderewskiemu, postanowił poprosić go do siebie i wysłuchać wyjaśnień w sprawie zarzutów, czynionych mu przez p. Bilińskiego, a dotyczących zakupów za 2 miliardy, na niedogodnych dla kraju warunkach, o czym b. minister mówił w swojej mowie pożegnalnej.

Równocześnie ma być na to posiedzenie seniorów zaproszony i p. Biliński.

Nowy Jork, 17 grudnia. Wskutek ustąpienia Paderewskiego, waluta polska w Ameryce doznała znacznego osłabienia.

Zawdzięczamy to wszystko uporowi i kombinacjom stronnictwa Witosa.

P. Patek prosił Paderewskiego o przyjęcie teki spraw zagr.

(Od wł. korespondenta.)

Warszawa, 17 grudnia. P. Patek, który przybył do Warszawy z Paryża, dwukrotnie był u p. Paderewskiego, prosząc, aby przyjął tekę ministra spraw zagranicznych, ale za każdym razem p. Paderewski odmówił, nawet wtedy, kiedy p. Patek chciał zostać jego pomocnikiem, jako wiceminister.

Wobec tego p. Patek zdecydował się objąć sprawę zagraniczną, powołując do pomocy p. Dąbskiego, z którym prowadzi pertraktacje.

Premjer Skulski na konwencie seniorów.

(Od wł. korespondenta.)

Warszawa, 17 grudnia. Na zebraniu Seniorów p. Skulski porozumiewał się co do jutrzejszego swego „expose”. Zdaje się, że to „expose” zostało dobrze przyjęte na zebraniu Seniorów.

Jutro p. Skulski wygłosi je w Sejmie. Os-

wiadczenia stronnictw będą dopuszczane—tylko w krótkich przemowach; gdyby ta krytyka przewlokła się zbyt długo, marszałek zwoła jeszcze jedno posiedzenie w piątek. Potem Sejm odroczy się do czwartku po Trzech Królach, na ferie świąteczne.

Słodycz kultury polskiej zwycięża.

Toruń, 16 grudnia. (PAT.) W mieście Koralewie, okręgu kępczyńskiego w Zachodnich Prusach zdarzył się fakt, który poruszył wszystkie sfery niemieckie.

Tamtejsza Rada Miejska uchwaliła 4000 mk. na przyjęcia z okazji projektowanej uroczystości zajęcia tego okręgu przez Polskę.

Jest to tem dziwniejsze, że do Rady Miejskiej wchodzi prócz samych Niemców zaledwie tylko 1 Polak. Dzienniki niemieckie uważają to za nowy dowód zaniku godności i uczucia narodowego Niemców. Dla nas jest to pocieszający objaw przychylności tamtejszej ludności dla Polski.

P. Patek ministrem spraw zagranicznych.

Warszawa, 17 grudnia. (PAT.) Naczelnik państwa postanowieniem z dnia 15 grudnia r. b. zamianował pana Stanisława Paika na urząd

ministra spraw zagranicznych, zwalnając równocześnie pana dr. Wróblewskiego podsekretarza stanu z prezydium Rady ministrów z tymczasowego kierownictwa tego ministerstwa.

Polska chce szkoły narodowej i chrześcijańskiej!

Wielki wiec rodzicielski w Częstochowie.

(Od wł. korespondenta.)

Częstochowa. W Częstochowie na Jasnej Górze odbył się w tych dniach olbrzymi wiec rodzicielski w sprawie szkoły polskiej. Po przemówieniach szeregu osób z różnych sfer, zebrani w liczbie około tysiąca, przyjęli jednogłośnie następującą rezolucję:

1) Żądamy, aby religia Rzymsko-Katolicka była uznana przez Wysoki Sejm i Rząd za panującą w kraju, przy tradycyjnej naszej polskiej tolerancji dla innych wyznań.

2) Aby szkoła była nawskróś katolicką i narodową, nie tylko pod tymi tytułami, ale w przekonaniach katolickich i narodowych prowadzona, dla innych wyznań — wyznaniowa.

3) Aby do nauczania dzieci katolickich i polskich, nie douszczano nauczycieli innego wyznania i narodowości, a przede wszystkim żydów.

4) Żądamy usuwania nauczycieli bezwyznaniowych i na miejsce powoływania nauczycieli katolickich, skoro jawnie wypowiadają swoje przekonania.

Uchwały przesłano do Sejmu.

Podobne zebranie w tym duchu odbędzie się w Częstochowie w sobotę. Robotnicy pałacy, zrzeszeni o w „Ognisku Robotniczym” (N. Z.R.) — również wyrazili swój protest przeciw szkole świeckiej.

Anglja utrwała swe wpływy nad Bałtykiem!

Groźna dla Polski organizacja militarizmu litewskiego!

Londyn, 17 grudnia. (PAT.) O stosunkach w państwach bałtyckich donosi „Times”: Znaczne postępy poczyniła organizacja wojsk litewskich przez generała-majora Croziera z przydzielonym mu sztabem oficerów angielskich. Angielski oficer-major Carr objął komendę nad lotnictwem litewskim z grupą oficerów angielskich. Niemieccy oficerowie służący, w korpusie lotni-

czym, zostali wysłani do ojczyzny. Brytyjskie misji dyplomatycznej powiodło się doprowadzić do kooperacji wojsk litewskich i litewskich. Istnieje nadzieja, że Niemcy opuszczą Litwę w czasie oznaczonym. Jeżeli nie ustąpią, zostaną wyrzuceni przez wspólnie działające wojska litewskie i litewskie.

Austrja na dnie nędzy i głodu!

Kancelerz Renner błaga o pomoc Ententę.

Lyon, 17 grudnia. (PAT.) Rada Najwyższa wysłuchała we wtorek kancelerza austriackiego dr. Rennera, który w dłuższym wywodzie przedstawił tragiczną sytuację mieszkańców Austrii, pozbawionych zupełnie środków żywności, gdyż je, które są do rozporządzenia, starczą najdalej do 21 stycznia.

Rada Najwyższa zastanawiała się nad środkami zaradczymi i uchwaliła dostarczyć Austrii 30.000 tonna zboża.

Pomoc finansową Stanów Zjednoczonych uznano za niezbędną dla wyżywienia Austrii. Kancelerz Renner oświadczył, że kraj jego nie prosi o dorywczą pomoc, umożliwiającą mu zapokojenie chwilowych potrzeb, lecz prosi o opracowanie programu wyżywienia na okres 11—12 miesięcy, aby mieszkańcy Austrii mogli

poświęcić się pracy, uruchomić przemysł i rozpocząć płacenie długów. Kancelerz dodał nadto, że Austria odnowi chętnie stosunki z Jugosławią i Czechami, oparte na wzajemnym zaufaniu. Kancelerz osobiście poczyni kroki w tym kierunku.

Lyon, 17 grudnia. (PAT.) Prezydent republiki argentyńskiej wystosował do parlamentu argentyńskiego orędzie, w którym proponuje przyznanie Austrii pożyczki w kwocie 5 milionów piastrow na zakupno żywności. Prezydent wyraża zdanie, że darowizna mogłaby urazić dumę ludności austriackiej i że wobec tego rząd argentyński chce pozostawić Austrii zupełną swobodę co do ustalenia warunków i terminu spłaty udzielonej pożyczki.

Zwycięstwa oręża polskiego.

Warszawa, 17 grudnia. (PAT.) Komunikat sztabu generalnego.

Front litewsko-białoruski: Na odcinku Dryśna—Połock dokonały nasze oddziały szeregu śmiałych wypadów, biorąc kilkudziesięciu jeńców. Lokalny atak bolszewików nad Dźwiną został odparty. Na reszcie frontu silna działalność wywiadowcza.

Front wołyński: Dzielnym wypadem nasze wojska rozgromiły przeważające siły nieprzyjaciela na wschód od Białokorewicz, biorąc 7 karabinów maszynowych i 7 jeńców.

W zastępstwie szefa sztabu generalnego
Haller, pułk.

Zagadnienia polityki polskiej.

Sprawy zniesienia ministerjum kultury i sztuki, tudzież min. ochrony zdrowia do tej chwili jeszcze nie przesądzono.

Na radzie ministrów, odbytej w dniu wczorajszym, dyskutowano nad szczegółami programu politycznego, który nowy rząd zamierza przedłożyć Sejmowi.

Jak wiadomo, nasza delegacja przedłożyła radzie najwyższej memoriał w sprawie Ziemi Czerwieńskiej. W rozmowie del. Patka z Clemenceau poruszono myśl wzięcia ponownie tej sprawy pod debatę rady pięciu.

Kwestja ta była niewątpliwie omawiana pod-

czas narad Clemenceau z Lloydem George'm w Londynie. Pozostawać ona będzie w związku z dalszym stanowiskiem i udziałem Polski w wojnie z bolszewikami, gdyż dalsza kampanja antybolszewicka była w Londynie szczegółowo roztrąszana.

Władze pruskie zamknęły granicę Górnośląską, co pozostaje w związku z wzmocnieniem grenschutzu na Górnym Śląsku. Dzienniki krakowskie notują pogłoskę, na razie niesprawdzoną, jakoby pierwsze oddziały francuskie miały przybyć na Górny Śląsk.

Pan marszałek Sejmu Trąpczyński wyznaczył plenarne posiedzenie Sejmu na godz. 4 dnia 18 bm. Przyczem posiedzenie to ma być głównie poświęcone ekspozje prezyenta ministrów.

Utworzył się w Poznaniu komitet obchodu uroczystości rocznicy oswoobodzenia kraju od Niemców w d. 27 grudnia 1918. Do komitetu weszli m. i. wojewoda poznański, Celichowski, prezydent miasta, dr. Drwęcki, generał Dowbór-Muśnicki, minister Seyda, rektor uniwersytetu, dr. Święcicki, prezydent policji, Rzepecki, generał Bieliński i generał Wroczyński.

Rząd belgijski zezwolił okrętom gdańskim zawiązać do portu w Antwerpii.

Powrót misji handlowej z Rosji.

(Od naszego korespondenta.)

Warszawa, 17 grudnia. Misja handlowa wysłana do południowej Rosji, w obrębie walk na

terytorjum Denikina, z byłym ministrem p. Lwowym na czele, powróciła do Warszawy po trzech miesięcznym pobycie.

Misja zawarła z Denikinem traktat na warunkach wymiany różnych towarów. Traktat ten zanim wjdzie w życie, musi być ratyfikowany przez obie strony.

Na widnokręgu politycznym.

Lloyd George w Paryżu.

(od własn. korespondenta.)

Londyn, 17 grudnia. Konferencja londyńska została tylko w Londynie naszkicowana. Aby zupełnie omówić i w czyn zamienić, Lloyd George wybiera się do Paryża, gdzie zabawi trzy tygodnie, aż do zupełnego wykończenia umowy dyplomatycznej.

Ultimatum ententy dla Niemiec.

Berlin, 17 grudnia. (PAT.) Według najnowszych wiadomości Najwyższa Rada nie zamierza zaczynać dłuższych ustnych dyskusji nad odpowiedzią niemiecką. Po rozpatrzeniu odpowiedzi ententa wystosuje formalną notę o charakterze ultimatum i poda ściśle określony termin, którym ma nastąpić ratyfikacja.

Termin odpowiedzi Niemcom.

Lyon, 17 grudnia. (PAT.) Rada Najwyższa odbyła we wtorek posiedzenie pod przewodnictwem p. Clemenceau.

Naogół sprzymierzeni byli zgodni w tem, że ton noty niemieckiej jest ugodowy. Odpowiedź będzie wręczona prawdopodobnie w końcu bieżącego tygodnia.

W oczekiwaniu ratyfikacji.

Lyon, 17 grudnia. (PAT.) W kołach politycznych panuje przekonanie, że dyskusja w sprawie odszkodowania okrętów zatopionych nie potrwa długo i ratyfikacja pokoju przez Niemcy nastąpi w najbliższym czasie.

Zbrojny pokój.

Paryż, 16 grudnia. (PAT.) Sztab generalny francuski i angielski badały sprawę organizacji siły zbrojnej w okresie pokoju. Generalissimusem ma być mianowany marszałek Petain, który będzie podlegać Radzie miedzysojusznolcei pod przewodnictwem marszałka Focha.

Szkola austriackiego parlamentarizmu.

Praga, 17 grudnia. (PAT.) Na wczorajszym posiedzeniu zgromadzenia Narodowego przyszło do hałaśliwych scen w czasie dyskusji nad projektem rządowym o robotach rolnych. Gdy przyszło do głosowania powstała taka wrzawa, że głosowanie nie mogło się odbyć. Socjalni demokraci opuścili salę. Po zmianie urzędowego wniosku posiedzenie odroczone.

Zalew żydowski.

Poznań, 17 grudnia. (PAT.) „Posener Neueste Nachrichten” donosi: od chwili ustąpienia Niemców wyjechało do Niemiec przeszło 100 rodzin żydowskich, ogółem 10 procent żydów w Poznańskim. Mimo to stosunek ludności się nie zmienił bardzo, gdyż przybyło natomiast wielu żydów z Kongresówki.

Stolica Czech w obliczu głodu.

Praga, 17 grudnia. (PAT.) Na posiedzeniu Rady Miejskiej w Pradze czeskiej, burmistrz oświadczył, że sytuacja aprowizacyjna jest wprawdzie katastrofalna. Ludność w okresie przedświątecznym nie otrzyma maki. Brak maki nie tylko w Pradze a także i w okolicznych miejscowościach. Burmistrz zwrócił się do ministra aprowizacji, oświadczył, że jeżeli stosunki się nie poprawią, nie bierze odpowiedzialności za następstwa. Jeżeli się ten stan nie polepszy, będzie się musiało zamknąć szkoły i ruch kolei elektrycznej.

Kredyt dla Europy.

Paryż, 17 grudnia. (PAT.) Z Waszyngtonu donoszą, że senat wyraził zgodę na pożyczkę finansową, mającą na celu otwarcie kredytu dla Europy.

W dniu 15-ym grudnia r. b. zmarł po krótkich cierpieniach

†
s. t. p.

Władysław Alwas

W zmarłym tracimy byłego długoletniego koleżę, którego dobroć, skromność, uczynność i takswość serca sprawiły, że strata jego pozostawia w sercach naszych niezapomniany żal.

Małżonce i pozostałej rodzinie przesyłamy wyrazy prawdziwego współczucia.

Łódź, 16 grudnia 1919 r.

Urzednicy Banku Handlowego w Łodzi.

5291

†
s. t. p.

JAN LESKI

po długich cierpieniach zasnął w Bogu dnia 17 b. m., przeżywszy lat 53.

Pogrzeb wraz z nabożeństwem w kaplicy rodzinnej w Bełdowie odbędzie się dnia 20 b. m.

Stroskana Rodzina.

Osobne zawiadomienia rozsyłane nie będą.

3299—1

Bolszewja snuje plany polityczne!

Moskwa, 17 grudnia, (PAT). Depesza iskrowa rządu sowiektów podaje następującą koncepcję rozstrzygnięcia spraw wschodnich: Syria będzie stanowiła państwo niezależne przyczem Francja otrzyma prawo kontroli. Lizaon będzie stanowił państwo oddzielne pod zarządkiem Fran-

cji, Mezopotamja północna utworzy niezależne państwo arabskie pod kontrolą Anglii, południowa zaś również państwo niezależne pod zarządkiem Anglii. Połobny mandat otrzyma Anglja również w stosunku do Palestyny.

Na drodze do rozkładu prawosławja!

Moskwa, 16 grudnia, (PAT.) W Penzie odbył się liczny zjazd duchowieństwa i parafian, mający za zadanie rozstrzygnąć sprawy utworzenia nowego wolnego kościoła rosyjskiego, na którego czele ma stanąć patriarchy Tichon.

Jest to początek rozłamu w kościele prawosławnym na tle uznania lub nieuznania dekretów sowieckich o rozdzieleniu kościoła od państwa.

Zapowiedź strajku kolejowego w Niemczech.

(Od wł. korespondenta.)

Berlin, 17 grudnia. Komuniści i spartakowcy podburzyli kolejarzy niemieckich, którzy wystawili swoje żądania, zastrzegając, że jeżeli do dnia 15 stycznia 1920 roku nie zostaną one uwzględnione, wszystkie koleje w Niemczech staną.

KRONIKA TELEGRAFICZNA.

Nitti podpisał z d' Annunzjem umowę, uznając wszelkie żądania d' Annunzja.

Rząd belgijski nie zgodził się absolutnie na powrót do poprzedniego stanu neutralności.

Odpowiedź państw sojuszniczych na notę niemiecką doręczona będzie z końcem tego tygodnia.

Jak donoszą z Paryża, koalicja w ostatnich dniach zmienia swoje stanowisko wobec rządu sowiektów i przygotowuje ofensywę przeciwko Rosji bolszewickiej.

Na Ukrainie bolszewicy stosują niestychany terror. Cała prasa galicyjska informuje o strasznych okrucieństwach, jakich dopuszczają się tam.

Pojadnawczy kierunek wśród rusinów.

„Probij”. — Jego artykuły za zgodą z Polską. — Co to jest plebiscyt 25-letni. — Nie bez interesu. — Zniszczona wschodnia Małopolska.

Prasa ruska w Galicji półroczu zaczyna patrzeć na sprawy Czerwonej Rusi nieco entuzjastycznie i uczciwiej. Czy to szczerść prawdziwa, czy tylko udana, czy rzeczywiście przywódcy rusinów szukają dla siebie wyjścia, rzecz na razie niezbadana, jednakże z obowiązku dziennikarskiego notujemy te głosy.

Wobec prowizorium, obmyślnego dla wschodniej Małopolski przez entantę, pisze „Probij”, po roku wojny nikt się jego nie spodziewał i nikogo ono nie zadowoliło. Protestują przeciw niemu polacy, którzy Galicję wschodnią zdobyli orężem, przegrali też kierownicy polityki ruskiej. Koalicja bowiem nie uznała dotąd niezawisłości Ukrainy, a Polsce oddano również w zarząd zajęte przez wojska polskie: Chełmszczyznę, Podlasie i zachodni Wołyn.

Prowizoryczne załatwienie naszej sprawy jest dla naszego kraju prawdziwym nieszczęściem, gdyż będzie on tym przysmakiem, do który będą wyciągać ręce wszyscy sąsiedzi, a my najgorzej na tem wyjdziemy, stanowiąc dalej, teren wiecznych intryg, a może nawet dalszych krwawych wałk.

Co poradzić? Na zjednoczenie ziem ruskich nawet po 25 u latach nie można liczyć. Dostać się pod panowanie rosyjskie — jest wielką historyczną niepewnością. Pozostaje nam szansa z Polską, który możemy zawrzeć z własnej mi-

scjalnawy, bez oglądania się na decyzje paryskie, czy londyńskie zastrzeżenia.

Prawda, że walczyliśmy z Polską, a skutkiem tego zdawaćby się mogło, iż nie godzimy się na połączenie z nią. Ale te wojny nie zyczył sobie naród, jeno garsika polityków, którzy po przegranej uciekli, a dziś głos ludu powinien zadecydować, czy nie lepiej nie wyczerpując terminu — wyciągnąć dobrowolnie rękę do zgody.

Okazuje się, że te umizgi rusinów do Polski nie są bezpodstawne.

Wywołała je pewna przyczyna, a mianowicie rozpaczliwe położenie całego kraju. Oto co pisze o tem położeniu Galicji wschodniej Iwan Stefanyszcz:

Polsko-ruska wojna kosztowała nasz kraj znacznie więcej od wojny światowej. Pierwsza armja walcząca zaspokajała swoje potrzeby w swoich i neutralnych państwach, obecnie jedne i drugie brały wszystko w kraju, co popadło w ręce. Zabierano zboże i paszę, bydło i drób, wozy i odzienie, a nie obeszło się też bez rabowania gotówki. Za rekwizycje płacono, ale kwitami, lub hrywnami, z których ani jedne, ani drugie nie mają wartości, lub bardzo niewielką.

Dziś najbogatszy gospodarz niema wozu, ani koni, nasienia ni paszy, a tylko kwity i hrywny. Cały ciężar zatem wojny polsko-ruskiej poniosło włościanstwo. Przelewało krew, zrujnowane zostało materialnie, a teraz tysiące najwięcej uświadomionych chłopów, męczy się w więzieniach.

Oto — dokąd doprowadzili nas nasi politycy, z których żaden nie poniósł najmniejszej szkoly, a wielu z nich na wojnie zarobiło miliony. Gdzież są nasi politycy? Gdzie Petruszewicz, gdzie Wuyk, Trylowski i inni, co tak gardłowali na wiecach, a gdy my głaiemy — oni uciekli!

Jak żydzi wywożą z kraju srebro i złoto.

Od 25 XI — 11 XII 1919 roku Wojskowa Straż kolejowa wykryła u poszczególnych osób, o których niżej, większe ilości srebrnych pieniędzy.

Na stacji Sosnowiec odebrano osobnikowi niewiadomego nazwiska 29 rub. 45 kop. srebrnych, Będkowskiemu Ruchli 69 rub. 70 kop. srebrnych, Bauner Acha 34 rub. 20 kop., Neumannowi, Szalewowskiemu 100 rub., Cynglerowi Abramowi 82 rub. i 182 mk. srebrnych, Bauwas Faghi 405 mk. srebrnych, Schengarien 291 rub. 15 kop. srebrnych, Kiener Rosie 400 rub. 50 kop. i 18 mk. 50 fen. srebrnych, Baranowiczowi Moszkowi 300 rub. srebrnych, Weissmanowi Moszkowi 15 rub. i 37 mk. srebrnych, Gietmann Anie 200 mk. srebrnych, Moszkatowej Surze 499 rub. 50 k. 283 rub. 20 kop. srebrnych, Finkserowi 25 rub. srebrnych, osobnikowi niewiadomego nazwiska 9 rub. 80 kop. srebrnych, Bernan Esterze 128 rub. i 4 korony.

Na stacji Będzin: Borzykowskiemu Sali 397 rub. 40 kop. srebrnych, Chaber Zofji 1464 mk. srebrnych, Skowronkowi Stanisławowi 405 rub. 10 kop. srebrnych, Laibowi Dawidowi 381 rub. 10 kop. srebrnych, u Frydmana Hali 141 rub. srebrnych, od Hite Magdaleny 238 rubli srebrnych.

Na stacji Dąbrowa przyłapani zostali: Wolf Jakob z 381 rub. 50 kop. srebrnych i Traudmann Rosa z 40 rub. i 225 mk.

Pamiętajcie o żołnierzu polskim!

Na stacji N. Radomsk przyłapano Jakobowicza Chł. Jakób z 232 rb. 15 kop. srebr. oraz 45 rub., 40 koron i 20 franków w złocie i na stacji Zawiercie Abramowiczowi Leizerowi 172 mk. i 144 rb. 45 kop.

Ponadto od połowy października do 25-XI. 1919 r. zarekwirowano w srebrze 6382 rb. 50 k., 252 mk. 50 fen. i 185 koron plus kilkanaście funtów srebra w przedmiotach stołowych. W złocie zarekwirowano 60 mk. i 2 czeki banku amerykańskiego i 813 dolarów.

Świadectwo zdrowia warunkiem ślubu.

Ministerjum zdrowia publicznego odbywa obecnie konferencje celem zwalczania chorób wenerycznych. W projekcie przygotowywanej ustawy ma się znaleźć postanowienie, że przed ślubem kandydaci będą musieli składać świadectwo lekarskie, iż są wolni od chorób wenerycznych. Postanowienie to na razie do kobiet się nie odnosi.

Inne postanowienie wprowadza przymus leczenia się na choroby weneryczne.

Klin klinem.

Zaraza strajków szerzy się po całym kraju. Rozmaici znachorzy od doległości społecznych szczepią gotliwie surowicę bezrobocia i coraz to nowa grupa społeczna zapada na modną chorobę.

Dotychczas odpornie zachowuje się wszelka inteligencja pracująca, co się stanie jednak, gdy zechce ona wybić klin klinem i również zastrajkuje?

Lekarz nie da pomocy choremu, adwokat nie obroni go przed sądem, urzędnik nie wyda potrzebnych papierów, nauczyciel zamknie szkołę...

Co wówczas?

Jak błędne stado owiec kręcić się będzie w kółko bezradna masa strajkowiczów dotychczasowych i zrozumie, że... nieliczna inteligencja ma w swem ręku straszną broń.

Strajk inteligencji może być poważną nauką dla masy, niech więc się strzeże by zaraza nie przeszła do inteligencji i by ta świadomie nie zastosowała strajku dla wyleczenia tłumy ze strajkomanji.

„Gazeta 2. Grosze“.

Węgrzy przeciw żydom.

Pod tytułem: „Precz z mordercami narodów“ pojawiła się onegdaj na murach miast węgierskich odezwa nowo zawiązanego stowarzyszenia „walki z żydostwem“. Komitet założycieli tegoż stowarzyszenia, zwraca w tym publicznym apelu uwagę narodu węgierskiego który, ludzi się, iż żydów węgierskich asymilował na ten smutny fakt, że przypłacił to złudzenie niezmiernymi ofiarami zniszczonego miast i kultury przez najazd i rządy żydowsko bolszewickie. „Naród węgierski chyba już się ocknął i użyje wszystkich sił swoich w celu uwolnienia się od żydowskiego żywiołu narodowych morderców!“ kończy odezwa — zwraca rząd węgierski do niesienia „pomocy stowarzyszeniu w jego obronnej akcji“. Komitet tego Stowarzyszenia przeciw-żydowskiego urzęduje stale w Budapeszcie (VIII. Baross-utca 34. s.).

PODARUNKI GWIAZDKOWE

Najtańsze Źródło Zakupów:

Towarów bławatnych
Galanterji
Trykotaży

Kosmetyki
oraz Mydeł
i Perfum franc.

Fortepiany
Pian na
Nuty

Bogaty Wybór
amerykańskiego

OBUWIA

Poleca Dom Handlowo-Komisowy
L. DRUTOWSKI S-ka

№ 90. Piotrkowska № 90.

5294-2

KINO CORSO

Zielona 2.

Dz.ś i dni następnym. II Po raz pierwszy w Łodzi!! Dziś i dni następnym.

Jeden z najwspanialszych obrazów z uroczą Polką (Łodzianką), ukr. wającą się pod pseudonimem

LUCY DORIEN

Dama w czarnej rękawiczce

wybitny romans w 6 akt. na tle afery szpiegowskiej podczas ostatniej wojny

Akt I. W sieciach szpiegów.
II. Tragedja nocy poślubnej.

III. Tajemnicze zniknięcie.
VI. Zbrodnia dyplomatyczna.

V. Dzieje przeszłości księżnej Komarowej.
VI. Tryumf śmierci.

5296-1

Niniejszym podaje się do wiadomości wszystkich sprzedawców wyrobów tytoniowych, iż z dn. 1 Stycznia 1920 r. będą wydawane następujące rodzaje upoważnień, względnie koncesji na sprzedaż wyrobów tytoniowych.

A. Upoważnienia:

- 1) udzielane Związkom Kupców Tabacznym na rozdział wyrobów tytoniowych między swych członków, posiadających koncesje na sprzedaż tych wyrobów;
- 2) udzielone stowarzyszeniom współdzielczym, korporacjom, zakładom i zrzeszeniom i t. p. na rozsprzedaż wyrobów tytoniowych wyłącznie tylko między swych członków.

B. Koncesje

udzielone, jak osobom fizycznym, tak i prawnym (a więc i stowarzyszeniom) na rozsprzedaż wyrobów tytoniowych:

- 1) hurtowną,
- 2) detaliczną pomiędzy:
 - a) wykonywaną w odpowiednich lokalach sklepowych;
 - b) na ulicach i placach publicznych, t. z. skrzyżkarzy.
- 3) detaliczną w restauracjach, wyłącznie tylko między gości restauracyjnych.

Dla korzystania z koncesji, wymienionych pod litera B. (1, 2, 3) wymaganiem będzie, niezależnie od patentu handlowego, wykupienie patentu akcyzowego w myśl rosyjskiej ustawy akcyzowej. Osoby, które dotąd miały koncesje na sprzedaż wyrobów tytoniowych i chcą takowe na czas dalszy uzyskać, muszą wnieść do Zarządu Skarbowego, względnie do Inspektorów Skarbowych w Łasku i Brzezinach, należycie opłacone podania, koncesje na sprzedaż wyrobów tytoniowych będą udzielone tylko na czas od 1 Stycznia do końca czerwca 1920 r.

Udzielenie dalszych koncesji na czas od 1 Stycznia do końca czerwca 1920 r. osobom, które koncesje na sprzedaż wyrobów tytoniowych dotąd miały na handel hurtowny, będzie uskutecznione przez Centralną Dyrekcję monopolu tytoniowego w Warszawie, za pośrednictwem Łódzkiego Zarządu Skarbowego, przyczem udzielenie koncesji na handel hurtowny będzie obowiązywało odnośnego sprzedawcy do wykupienia patentu handlowego I kategorii.

Podania o udzielenie koncesji na sprzedaż wyrobów tytoniowych należy składać w Zarządzie Skarbowym, względnie do Inspektoratów Skarbowych do dn. 25 Grudnia b. r.

W końcu zauważa się, iż uzyskanie upoważnienia lub koncesji nie daje narazie sprzedawcom bynajmniej prawa do przydziału wyrobów tytoniowych monopolowych. Przes Zarządu Skarbowego (—) PILCER.

Na Gwiazdkę!

Najtańsze źródło
rosztek i ze sztuki

Polskie płótno
Pióciénka
Madapolam
Surówka

Cajgi różne 5.40

Fianele 11.75

na bieliznę

Barchany 12.50

maszynkowe

Poupour czerw. 16.50

na wyspy

Korciki modne 30

na damsk. ubr.

Wełna szkocka

na bluzki M. 19.50

oraz tow. w lepszych ga-

tunkach jak Bostony,

Szewioty, Sukna, ładne

korty i welury wełna

na bluzki i suknie, Chast-

ki zimowe ciepłe i pod-

szewki poleca bardzo

tanio, bo w mieszkaniu

prywatnem Dzielnia 34

(nie daleko kolei). 3304 1

PAPETERJE, albumy, gry

i zabawki dziecięce

— poleca

POLSKI SKLEP

Materiałów Piśmiennych

MARIA TYLMAN

Łódź, Główna 22. 3237 2

5293 1

Cukiernia Szwajcarska **Tadeusza Szaniawskiego**
 ul. Piotrkowska, róg Nowor.
 Otwarta do godziny 12-iej w noc.
 Na nadchodzące święta poleca się Sz. Publiczności.

Samochód torpedo czteroosobowy, kryty skóra, prawia nowy, na gumach „Stoover” 618 P. S. do sprzedania. Wiadomość w Biurze Agenturowym 3251-2
„MOBILE” Łódź, **Juliusza 4.**

Sprzedaz CHOINEK różnych wielkości po cenach umiarkowanych. Dla p. wojskowych ustępstwa. 3225-1

Bronisław Karpiński, Przejazd № 1, plac Gospody Wojskowej i Zielony Rynek

Zatwierdzone przez Władze Biuro pisania Prośb i Zażaleń
Aleksandra Gersdorfa
 Łódź, ul. Piotrkowska № 84. Telefon 94.
 Prośby. Skargi. Zażalenia. Memorjały. Tłomaczenia. Przepisyw. na maszynaach.
 Biuro czynne bez przerwy od 9 r. do 6 wiecz. 3185-3

KRAWIEC MĘSKI Po wieloletniej praktyce i uzyskaniu kwalifikacji, wchodzących w zakres krawiectwa męskiego, długoletni współpracownik firmy W-go Ch. Wutke, otworzył własną
Pracownię krawiecką przy ul. Noworot 35.
 poleca się łaskawej Klienteli. Z poważaniem Fr. CHOJNACKI.
 Wykonanie solidnie 978-2 Ceny przystępne!

LECZNICA LEKARZY SPECJALISTÓW Piotrkowska Nr. 17, drugie podwórce.

9-10	choroby chirurgiczne uszu, gardła i nosa	codziennie	dr. Goldberg
9-10	choroby oczu	"	dr. Garliński
10-11	choroby wewnętrzne	"	dr. Magdziński
11-12	chor. skórne i wener.	"	dr. Dutkiewicz
11-12	choroby kobiece	"	dr. Ługowski
	chor. wewnętrzne i dzieci.	"	
12-1	cinne (płuc i serca)	"	dr. Osiecki
12-1	chor. chirurg. i kobiece	"	dr. Artyfikiewicz
1-2	chor. skórne i wener.	"	dr. Skusiewicz
2-3	choroby nerwowe	pon., środa i piątek	dr. Mittelstaedt
2-3	choroby oczu	codziennie	dr. Michałski
5-4	chor. wewnętrzne i dzieci	prócz srody i soboty	dr. Jokiel

UWAGI: 1) Lecznica otwarta codzień prócz świąt.
 2) Porada 5 mk. Operacje i opatrunki wszelkiego rodzaju - od umowy 250/0

Piekarnia Warszawska poleca 3 razy dziennie **świeże bułki**
 Główna Nr. 2. Filja: **Andrzeja 4.**
Piotrkowska Nr. 108.
 Z poważaniem **Kazimierz Kuliński.** 5271/2

OGŁOSZENIE.
 W Urzędzie śledczym w Łodzi przy ul. Kilińskiego № 136 znajdują się do odebrania następujące rzeczy, rzekomo pochodzące z kradzieży:
 4 pary mankietów, 2 płócienne koszule, 1 koszula wełniana.
 Prawy właściciel tego może się zgłosić w celu ich odebrania do Urzędu śledczego, Brygady III-iej do spr. 206.19 B. III. 3500 1

SEKIA TOKARNIA najnowszej konstrukcji do szarżowania. Ul. Wodna 13. 5297 1

Potrzebny NAKŁADACZ
 Zgłaszać się do „Rozwoju”.

Potrzebni chłopcy od lat 15 DO ROZNOSZENIA GAZET
 Zgłaszać się do „Rozwoju”

PARASOLE

Laski
 Bielizna, Krawaty, Galanterja Zabawki
M. KOŁODZIEJSKI
 ANDRZEJA 3. 2600

MEBLE wszelkiego rodzaju w dużym wyborze poleca z szkladą 59 **„JAK”**
 Piotrkowska № 147. 3298 15

NA WYPŁATĘ towary damskie, męskie dziecięce, obrusy i kapy oraz duży wybór materiałów angielskich na damskie
PALTA
 Ch. Markwiów i S-ka Piotrkowska 37, w podwórzu. 3043-nwc-3

FABRYKA GILZ w Łodzi pod firmą **„SKAŁA”**
 Al. J. Tadeusza 41. 5203/4

Dr. Feliks Szujski ul. Andrzeja Nr. 11.
 Choroby skórne i weneryczne. Godziny przyjęć: od 9-11 i od 5-7 i pół p.p. Paute 11-12 rano 19/0

Dr. Trawiński CHOROBY CHIRURGICZNE przyjmuje od godz. 2-iej do 4-iej
 Piotrkowska 135. 2775/6

„Ino-Resursa” przy ulicy Kilińskiego № 117.
 PROGRAM od 16 do 22 Grudnia 1919 r.
CHARLOTTE CORDAY
 Dramat w 6 częściach, odtwarzający całą grozę teroru Rewolucji Francuskiej z polskimi artystami **Mia Marą i Wiktorem Biegalskim** w rolach głównych.
 UWAGA: Zamiana obrazu „Synowie Ludu” została spowodowana wyjątkową okazją - tylko na bieżący tydzień powyższego nadzwyczaj zajmującego dramata p. l. „Charlotte Corday”. 2254

OGŁOSZENIE.
 Dyrekcja Odbudowy Ministerstwa Robót Publicznych na Województwo Łódzkie, wzywając Właścicieli cegieł, posiadających surową cegłę do wzięcia - do biura Dyrekcji, Targowa № 30, na niedzielę, dnia 21 b. m., między godz. 11-1-szą. 3290-2

Marki wojenne i zagraniczne tanio sprzedaje. Cenniki bezpłatnie wysyła
EUG. STEBLECKI handel marek zagranicznych, Lwów, Karmelińska 8. 2835-cl

Na Gwiazdkę!
TANIO
 Biały towar od Mk. 9.-
 Wyspy " " 9.-
 Flanela " " 11.-
 Paltowy towar " 38.-
 Boston granat. " 48.-
 Caigi od " 5.50
 Port ery
 Kapy
 i Obrusy płócienne i pluszowe
 Chustki 5042-nwc10
 polecają

Drukarnia i Charni Piotrkowska 39 druga brama, I piętro.
Na Gwiazdkę!

O. FIEDLER PABIANICE, wyrabia i poleca **pasy i popreśi parclane** oraz szpagat papierowy.
 ZAKŁAD
 POGRZEBOWY

zaopatrzone w trumny metalowe, drewniane i sosnowe. Wszelkie eksportacje do korei i z korei.
Szymańska ul. Sienkiewicza № 39. 3239nc4

Drugiasta pracownik pierwszorządnej firmy zmiął posade. Oferty okaziecielowi kwitku № 645. 3192-2

Drobne ogłoszenia:
 Kupno i Sprzedaż:
 Na gwiazdkę poleca zegary, zegarki damskie, męskie, pierścienie, kołczyki, dewizki specjalność obrączki ślubne, różne nasony, gwarancja za złoto. Pierwszy Polski taniej sklep, Brzezińska 10, Jan Piłce. 880-9

!A!A!A!A!A! Kupuj pianina, meble, dywany perskie, również wycieczaj. Ceny najwyższe Hociel „Victoria” ul. Piotrkowska 67, pokój 7. 949-4ncp3

Są do nabycia taniej niż wszędzie towary, madapolama, biały na pościel i bieliznę, płócienna, surówka na wyspy i poszwy i przescieradła, Flanela barchany na białinę Welour, koreiki, sukno, bostony na damskie, męskie i dziecięce ubiory i palta Caigi podszewki. Piotrkowska 54 w podwórzu, 5 wejście, parter M. Bryl. 955-9

150 marek praca za aparat starzech zębów Andrzeja № 7, prawa oficyna parter. Nadryczny, 874-15

Kupuj wszelkie futra. Płacę najwięcej. Grosman, Piotrkowska 24. Przyjmuję reperacje kufnierskie. 876-11

Sklep Komisowy W. Lunkiewicz, Łódź Sienkiewicza (Mikolajowska) 17, poleca książki polskie oryginalne i tłumaczone z obcych języków, książki rosyjskie. 857-4nc4

Najdroższemu poleca wszelkie podarunki gwiazdkowe. Najtańsza sezonowa wyprzedaż resztek, Bostony, szwalory, korty, welury, drapy, sukna, na kożuski, wataolina, etaminy, bazyli, caigi, barchany na pościel, wyspy, metkał, surówka na tartuszał, lusting i atlas, zefiry. O wiele taniej niż wszędzie bo w naszym prywatnym składzie na 40 (Wardzewska), fr. II p., m. 10. 860-nwscp7

Mebel różne wyprzedam. A.A. parazo tanio, gwarant mebli, szafę, bielizniarkę, stół, krzesła, otomany, łóżko, materace leżankę Piotrkowska 21, m. 4, II piętro, front. 739-p-smocsk

Mebel, 10-letnia materace, szafy, ty bielizniarkę, umywalkę, otomany, kredens, stół, krzesła, biurko, leżankę, komodę, lustro, wieszak, stoliki. wyprzedam tanio, Piotrkowska 223-3 I piętro. front. 784-1

A.A. Meble sprzedaje, szafy, łóżka, stoly, krzesła, kredensy, maszyny, gramofony oraz inne. Piotrkowska 108, Przędzielecki. 569-2

A. Meble, tapicerskie, stolarskie, sprzedaje. Dzielna 5, p. front, magazyn Derejskiego. 974-11

A. Sprzedam otomanę, szafę, łóżko lustro, stół, krzesła, zegar, gramofon, linoleum, słupki, maszyna. Aleja Kościuski 16-4. 939-cl

A. Automat samogrający (Kallopa) z figurą chłopca, oraz płyty gramofonowe po 6 marek, Sienkiewicza 25, m. 4. 1047-n2

CZCIONKI stare, zużyte kapuce administracja „Rozwoju”.

D. Do sprzedania maszyna do szycia damskiej krawieczyzny w dobrym stanie, ul. Sienkiewicza 59, m. 50, of. parter II w. 1044-1

D. Wynajęcia 2 pokoje z kuchnią, pokój z kuchnią i pokój Kilińskiego 146. 1052-2

D. Dom w bardzo dobrym stanie w śródmieściu z powodu wyjazdu do sprzedania. Wiadomość: Rzgowska 25, Lipowski. 1055-3

D. Wieście tysięcy posiadam, szukam odpowiedniego interesu. Oferty pod „Interes 200,000” składać w Rozwoju. 1019-1

D. Zierzęwę weznię lub kupię foliowarczek, Nowy Rynek 9, Pleczyński. 1022-4

D. Do sprzedania w W. Ks. Poznańskim majątek rycerski ca 3050 morgów. W tem 2000 morgów ziemi częściowo pszennej częściowo zdrowej żytniej pod plugiem, 200 morgów łąk, a reszta las. Zupelnie nowe maszynowe zabudowania gospodarze z wszelkimi dogodnościami (woociagi). Nowa gorzelnia z nowymi medzianami aparatami i z prawem wypalenia przeszo 1000 hektolitrów alkoholu rocznie. Pałac i park wiekopański. Inwentarz żywy i martwy nadkompletny. Prawie całe zbiory tegoroczne zboża i kartofli niesprzedane. Hypoteki uregulowane. Cena 320.000 Mk. za hektar. Wpłata 800 tysięcy do 1-go miliona marek Łaskawe oferty i bliższe szczegóły przyjmuje adm. Rozwoju „J. M. 200”. Agenci wykluczeni. 1024-3

D. Do sprzedania kasa zagraniczna, obraz kanapa, maszyna do suszenia, welny koszyki do wełny wózki do wełny, kije, koła do rowłwagi i do woza od węgli i rozmaite zabawki dzieciinne, ul. Karola № 28, od 2 do 4 popoł. 1026-sn3

D. Domy: drewniany i murowany na jednym placu sprzedam Sokola 17, przy N. Pabianickiej. 1030-2

D. Dom i morga ziemi w Aleksandrowie zaraz do sprzedania. Wiadomość u H. Zajdla. Październicza 226. 993-2

M. Meble nowe i używane sprzedaje po cenach najniższych. Orła 25, stolarnia. 9169-3

M. Mała, zwyczajna kanonka z rurą do sprzedania. Główna 63, m. 12, od 4-6-ej wieczorem. 1058-1

M. Mauser rewolwer małego kalibru kupię. Nowy Rynek 9, Pleczyński. 1016-4

M. Młocarniany garnitur w ruchu mianowicie: młocarnia do prostej slomy dająca zboże wlane do worków i motor na ropę sprzedam. Poddębice, Zakrzewski. 1017-4

P. Pianino kupię, dobrze zapłacę. Hotel „Victoria”, Piotrkowska 67, u szwajcara. 950-scnp3

R. Różne meble do sprzedania. Piotrkowska № 111, w podwórzu, m. № 8. 1025-6

R. Restauracja Międzynarodowa, Piotrkowska № 66 wydaje smaczne śniadania, obiady i kolacje ala kart. Bufet zaopatrzonej w trunki i zakąski. Piwo z beczki Anstada. Co sobota własne wyroby masarskie. 899-1

S. Sklep kolonialny sprzedam zaraz. Piotrkowska 153. 933-1

S. Sklep spożywczy sprzedam. Składowa 16. 953-3

S. Sprzedam serwetę i suknię jedwabną, kolorową, dla szczyplej osoby. Wólczańska 79, m. 16. 1013-2

S. Sprzedam 1600 funtów miedzi. Adresować: Kalisz, Podgórze 4, parter, dla J. G. 1007-n2

S. Sprzedam kozuch stróżowski. Aleksandrowska 61. 978-s2

S. Sprzedam piekarnię w dobrym punkcie z powodu choroby. Wiadomość: róg Targowej i Fabrycznej w piwiarni. 1056-2

S. Sprzedam dom jednopiętrowy zdatny na rozbiórke, ul. Białą 4, róg Aleksandrowskiej. 992-2

S. Sprzedam oficynę 3-piętrową. Lipowa 76-5. 952-cl

S. Sprzedam urządzenie sklepowe oraz szafę, kredens, lustro i otomanę. Dzielna № 20, m. 15. 887-1

S. Sprzedam dom rogowy trzech piętrowy o 160 mieszkańcach lub zamienię na gos podarke na dogodnych warunkach, ul. Wiznera przy Wólczańskiej 12, u właściciela. 539-nc5

T. Tremo do sprzedania. Piotrkowska 103, m. 4 od 12-3. 1001-2

T. Tortowisko kupię. Nowy Rynek 9, Pleczyński. 1019-4

W. Warsztat slusarski do sprzedania. Piotrkowska № 92. 1033-2

Z. Z powodu wyjazdu jest do sprzedania dom drewniany dwupiętrowy przy Baluckim Ryнку ul. Ceglana № 4. Dowiedzieć się u Winklera. 996-2

ZA 70 FENIGÓW KOLNIERZÓW również polecamy ..

PÓLKOSZULKI I MANKIETY PETERSILGE I SZMOLKE

93. Piotrkowska 93.

ODPRZEDAWCOM - RABAT.

3 magle sprzedam z powodu wyjazdu. Południowa 28. 902-1

Różne :

A. Antoni Golic poszukuje brata A swego Jana, zabranego w 1914 roku do rosyjskiego wojska. W pierwszych dniach wojny był w Modlinie, ostatnio - niewiadomo gdzie. Kto by jakiegokolwiek mógł udzielić informacji proszony jest o napisanie lub pofatygowanie się pod adresem: Kaliska 30, przy N. Zarzevskiej. 925-2

A. kuszerka Nowakowska, mieszka Dzielna 54-19. 533-42

A. kuszerka Rudnicka, mieszka Radwańska 7. 63-wc3

A. kuszerka R. Pipitowa, Piotrkowska 132 m. 14. Dla pań przyjeżdżających swobodny lokal. 194-nwc2

D. Do wspólnego pokoju przyjmę ucznia, pomoc w nauce zaopiechnia. Zielona 14, Szczygłowska. Tamże uczciwa dziewczyna wiejska poszukuje pracy na przychodnie. 965-2

E. English lessons. Udziałem lekcji języka angielskiego. Oferty pod „English lessons” do adm. Rozwoju. 1011-1

G. Gueguim veat enseigner le français à l'école; offres favorables avec prix, nombre des leçons et désignation des classes sous „A. B. 119” au bureau de ce journal. 917-12

K. Kowal przyjeżdźny, w zakresie kowalskim obznajmiony z wszystkimi robotami, poszukuje pracy. Franciszkańska 40, Szabunias. 1050-2

K. Klinika lalek. Przejazd 14, przyjmuje jeszcze reparacje na gwiazdke. 1064-sn5

L. Lekcji gry fortepianowej (ul. twną metodą) oraz języków udziela ratynowana nauczycielka. Lipowa 64, III piętro, front od 11-1. 885-

Dzisiaj przedstawienie dla dzieci i młodzieży

Początek o g. 3.15 po poł. Ceny miejsc od 1.- Mk. Wyjątkowy program:

1) Kwamiętami pta, chwytający za serce dramata z 5 aktach, pdl. pięknego i nastrojowego romanu niesmiertelnego poety JANA RICHEPINA. W roli głównej: **PUDEL TOBY.**

2) Maska Linder - komiczne.

3) Dzieci Francji podczas wojny.

M. Młoda panienka skromnych wymagań poszukuje zajęcia w mieczarni. Oferty Rozwój dla „H. B.”. 941-1

M. Mamma ze zdrowym pokarmem potrzebna zaraz. Aleje Kościuski № 31, m. 12, i p. oficyna. 1027-2

N. Nakładacz lub nakładaczka potrzebni do drukarni J. Szczepkowskiego, Piotrkowska 118. 1061-2

P. Pokój umebłowany z oświetleniem do wynajęcia. Rodzina chrześcijańska. Juliusza 28, m. 8 front. 1059-1

P. Potrzebna stróżka zaraz. Długa 105. 1054-1

P. Potrzebna kucharka i pokojowa z długoletnimi świadectwami zaraz. Wiadomość: Piotrkowska № 103, m. 34. 1043-1

P. Pokoju umebłowanego z oddzielnym wejściem poszukuję. Ceglana 74, Kubicki. 1029-4

P. Pisarz ekonom samotny potrzebny. Wiadomość: Kubicka Ceglana 74. 1021-4

P. Pończocznicy skarpetki, po cenie i fabrycznej w mieszkaniu prywatnym sprzedaje, także nadrabianie i wszelka reparacja ponczoch. Piotrkowska № 185, m. 5. 1036-ns4

P. Potrzebni chłopcy do siusarni na budowlane roboty. Łąkowa 22. 1040-3

P. Pomieszkamie 3-4 pokoje z kuchnią i wygodami światła, woda i t. d., w śródmieściu lub blisko tramwaju od zaraz potrzebne. Zgłoszenia pod „Pilno” do adm. Rozwoju. 865-2

P. Potrzebna zaraz zdolna kasjerka do restauracji „Louvre” Piotrkowska 86. 1006-1

P. Poszukuję rysownika, umiejącego oprócz kreślenia, zdjąć i gawrować plany z natury. Oferty wraz z referencjami i zdanym wynagrodzeniem proszę składać do red. Rozwoju pod lit. „K. W.”. 970-2

P. Potrzebni czeladzie blacharscy, także chłopiec przyzwoitej rodziny na praktykę. Zgłoszenia Piotrkowska 188. 969-2

P. przybłakał się duży czarny pies, jest do odebrania, ul. Polna 28. Józef Baczyński. 993-2

P. Potrzebny numerowy i pisarz prowontowy. Biuro Kaczorowskiej, Nawrot 2. 990-2

P. Padogoskie T-wo Poż. Osz., Zgierska 64, przyjmuje nowych członków, wydaje pożyczki rublowe i markowe za poręczeniem lub pod zastaw, oraz przyjmuje wkłady na oszczędność w mark. i rub. 7528 nwc10

S. Student Uniwersytetu Krakowskiego udziela lekcji korepetycji. Główna 48, I piętro. 942-2

S. Samodzielny buchalter (rka) potrzebny do instytucji kredytowej. Oferty pod „Samodzielny”. 963-2

S. Służąca uczciwa potrzebna zaraz. Wysoka 11, Henryk Grams. 1003-2

T. Tylko 4 marki, przerabiam pończochy, skarpetki stare na nowe. Kilińskiego 146, pracownia chrześcijańska. 1037-ns3

65 marek miesięcznie. W grupach i pojedynczo przygotowuję w zakresie 4 klas, szkół średnich, ul. Kilińskiego № 31 m. 7. 1053-4

100 marek nagrody za wyszukanie 1-2 pokoi z kuchnią z elektrycznością, w okolicach od Radwańskiej do Andrzejki. Wiadomość w Rozwoju dla „młodego małżeństwa”. 936-1

Zagubiono dokumenty.

A. Antonina Szulc zagubiła paszport rosyjski wyd. w Rosprzy. 906-1

A. Aniela Risman zagubiła kartki chlebowe na 1 osobę (miesięcznie), Ludwiki 57. 1049-1

A. Adameczek Marją zagubiła paszport niem. wyd. w Łodzi. 1035-3

B. Błaszczyk Józef zagubił paszport rosyjski wyd. w gm. Szadek. 966-2

B. Bronisława Werner zagubiła paszport rosyjski wyd. w Łasku. 905-1

B. Biskupska Marja zagubiła paszport austriacki wyd. przez dyrekcję pol. w Krakowie. 894-1

B. Biedziak Józef zagubił paszport rosyjski wyd. w gm. Oporów. 911-1

E. Eugenia Pawlińska zagubiła mastrykulę ze Szkoły Państwowej Hlandowej żeńskiej. 1065-1

F. Feliksa Kubikówna zagubiła mastrykulę z gimnazjum p. Pruszyńskiej. 1063-1

G. Grabski Jan zagubił kartę węglową. Przędzalniana 36. 1041-1

H. Hugon Niemczyłowicz zagubił paszport wydany przez Policmajstra m. Białogostoku. 984-2

J. Jazabela Stefanek zagubiła paszport niem. wyd. w Łodzi. 928-1

J. Jadwiga Kolasińska zagubiła paszport niem. wyd. w Uniejowie. 895-1

J. Janowska Marjanna zagubiła kartę węglową, Marszałkowska 15. 1045-1

J. Józef Pałyga zagubił paszport rosyjski oraz weksel na 100 rb., podpisany przez Magdalenę Burdę. 1012-3

J. Jadąc ze Skalmierzyc przez Sieradz do Łodzi, zagubiono portfel z dokumentami kolejarzskimi, paszportem niemieckim na imię Stanisława Hanyssa, Auswajs za okupantów i pieniądze 607, lub 3 marek. Szanowny znalazca zachęca oddać za nagrodę 250 marek, ul. Przędzalniana № 51, m. 15. 1038-3

K. Kubas Tomasz zgubił kartę węglową, Zielona 15. 1032-1

K. Kuska Stefaniya zagubiła kartę węglową Wójtowska 6. 1015-1

K. Kasprzykowski Tomasz zagubił paszport niemiecki wydany w Chojnach. 1046-3

K. Kamiński Mateusz zgubił kartę węglową i naftową Piotrkowska 6. 1043-1

K. Kempnińska Helena zgubiła paszport niemiecki wydany Łodzi. 904-1

K. Kosicki Stefan zgubił paszport niemiecki wyd. w Łodzi. 956-1

K. Kinderman Wilhelm zagubił paszport rosyjski wyd. w Nowosolnej. 953-1

K. Kradlicki Józef zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 994-2

K. Kowalska Marjanna zagubiła legitymację chlebową na 4 osoby, oraz węglową, Aleksandrowska 37. 989-1

K. Kubiak Józef zagubił legitymację chlebową na 2 osoby. 997-1

L. Łakomski Michał zagubił legitymację chlebową na 4 osoby. 1066-1

M. Marja Swinecka zagubiła kartę węglową, ul. Słowiańska Nr. 7. 1067-1

M. Marczewski Józef zagubił legitymację węglową. Pańska 71. 1057-1

M. Magdziarz Walenty zagubił paszport niem. wyd. w gm. Lubochnia. 916-1

M. Marcini Tupiak zagubił legitymację chlebową na 5 osób. 1025-1

P. Przybyłowska Kazimiera zagubiła kartę węglową, Szosa Pabianicka 24. 1014-1

P. Paweł Darcz zagubił paszport niem. wyd. w Łodzi. 930-1

P. Paulina Chojnacka zagubiła paszport niem. wyd. w Łodzi. 972-2

P. Pisman Aniela zagubiła paszport rosyjski wyd. z Zduńskiej Woli. 934-1

P. Posiak Antoni zagubił legitymację chlebową na 4 osoby. 1029-1

S. Sklep spożywczy do sprzedania z powodu zajęcia. Zakątna 80. 1031-3

S. Szymanowski Jan zagubił paszport tymczasowy wydany w Łodzi. 954-1

T. Tyłman Jan Józef zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 995-2

W. Waczyńska Halina zagubiła paszport niem. wyd. w Łodzi. 1039-3

W. Wanda Szaberska zagubił paszport niemiecki wydany w Lutomińsku. 1034-3

W. Woźniak Antoni zagubił legitymację węglową, Sosnowa 19. 1028-1

W. Winiarska Anna zagubiła paszport tymczasowy wydany w Łodzi. 1042-3

Z. Zaginęły: paszport niem. na imię Władysława Olobry i dowód osobisty Józefa Olobry. 1062-3

Z. Zaginęła karta węglowa № 55201 Kazimierza Groszka. 1051

Z. Zyzniewski Zygmunt zagubił legitymację chlebową na dwie osoby. 1030-1

Do wynajęcia

zawaz

LOKAL składający się z dwóch pokoi i kuchni, z elektrycznością, na biuro, II piętro. Oferty pod „Lokal”. r 1